



Darbuotojų komandiravimas: nacionalinis teismas turi įsitikinti, kad sankcijos už administracinių pareigų pažeidimą yra proporcingos

Nacionalinis teismas gali taikyti direktyvai dėl darbuotojų komandiravimo prieštaraujančią nacionalinę sankcijų sistemą, jeigu jis užtikrina, kad sankcijos yra proporcingos

Slovakijoje įsteigta bendrovė *CONVOI s. r. o.*, atstovaujama NE, komandiravo pagal sutartį dirbančius darbuotojus į Fürstenfelde (Austrija) įsteigtą bendrovę. 2018 m. birželio mėn. priimtu sprendimu, remdamasi per prieš kelis mėnesius atliktą patikrinimą padarytomis išvadomis, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Hartbergo-Fürstenfeldo teritorinė administracinė institucija, Austrija) skyrė NE 54 000 eurų baudą už Austrijos darbo teisės aktuose numatytų kelių pareigų, susijusių, visų pirma su darbo užmokesčio dokumentų saugojimu bei pateikimu ir su socialine apsauga, neįvykdymą. NE šį sprendimą apskundė *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štirijos federalinės žemės administracinis teismas, Austrija).

2018 m. spalio mėn. šis teismas, abejodamas dėl sankcijų, kaip antai numatytų nagrinėjamuose Austrijos teisės aktuose, atitikties Sąjungos teisei, ir visų pirma Direktyvos 2014/67¹ 20 straipsnyje įtvirtintam proporcingumo principui, kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą. 2019 m. gruodžio 19 d. Nutartyje *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld*² Teisingumo Teismas kelis Austrijos sankcijų, taikomų už daugiausiai administracinių pareigų saugoti dokumentus, susijusius su darbuotojų komandiravimu, pažeidimą, sistemos elementus pripažino neproporcingais.

Pažymėjęs, kad priėmus šią nutartį nacionalinės teisės aktų leidėjas nepakeitė nagrinėjamų teisės aktų ir atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo išvadas, padarytas 2018 m. spalio 4 d. Sprendime *Link Logistik N&N*³, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą siekdamas sužinoti, ar galima šių teisės aktų netaikyti, o jei taip, tai kiek. Iš tiesų tame 2018 m. spalio 4 d. Sprendime *Link Logistik N&N* Teisingumo Teismas pripažino, kad Sąjungos teisės nuostata, panaši į Direktyvos 2014/67⁴ 20 straipsnį, nėra tiesiogiai veikianti.

¹ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI reglamentas; OL L 159, 2014, p. 11).

² 2019 m. gruodžio 19 d. Nutartis *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (C-645/18). Šioje nutartyje Teisingumo Teismas konkrečiai konstatavo, kad pagal Direktyvos 2014/67 20 straipsnį reikalaujama, kad jame numatytos sankcijos būtų proporcingos ir draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nustatyta, kad jeigu nevykdomos pareigos darbo teisės srityje, susijusios su darbuotojų deklaravimu ir darbo užmokesčio dokumentų saugojimu, skiriamos baudos, kurios negali būti mažesnės nei nustatyto dydžio, kurios dėl kiekvieno atitinkamo darbuotojo taikomos kumuliatyviai, o jų maksimali riba nenustatyta, ir prie kurių pridėdama proceso išlaidų dalis, sudaranti 20 % tų baudų dydžio, jeigu skundas, pateiktas dėl sprendimo, kuriuo jos skirtos, atmetamas.

³ 2018 m. spalio 4 d. Sprendimas *Link Logistik N&N* (C-384/17).

⁴ 2018 m. spalio 4 d. Sprendime *Link Logistik N&N* (C-384/17) Teisingumo Teismas aiškino 1999 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/62/EB dėl sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra (OL L 187, 1999, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 4 t., p. 372), iš dalies pakeistos 2011 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/76/ES, 9a straipsnį. Šioje nuostatoje taip pat numatytas sankcijų, skiriamų už pagal Direktyvą 1999/62 priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimus, proporcingumo reikalavimas.

Savo sprendime Teisingumo Teismo didžioji kolegija išsakė nuomonę, pirma, dėl to, ar sankcijų proporcingumo reikalavimas yra tiesioginio veikimo. Antra, jis patikslino nacionaliniam teismui, nagrinėjančiam bylą, kurioje jis turi taikyti nacionalines taisykles, pagal kurias numatomos neproporcingos sankcijos, tenkančių pareigų apimtį.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirmiausia Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 2014/67 20 straipsnis tiek, kiek pagal jį reikalaujama, kad jame numatytos sankcijos būtų proporcingos, yra tiesiogiai veikiantis, todėl asmenys gali juo remtis nacionaliniuose teismuose prieš valstybę narę, kuri netinkamai perkėlė jį į nacionalinę teisę. Visų pirma siekdamas pripažinti, kad minėtoje nuostatoje įtvirtintas sankcijų proporcingumo reikalavimas yra besąlyginis, Teisingumo Teismas pažymi, kad šios nuostatos tekste šis reikalavimas išdėstytas nenustatant jokių apribojimų. Be to, draudimo skirti neproporcingas sankcijas, kuris išplaukia iš šio reikalavimo, taikymui nereikia priimti jokio Sąjungos institucijų akto ir pagal šią nuostatą valstybėms narėms jokia būdu nesuteikiama teisė nustatyti sąlygas ar apriboti šio draudimo taikymo sritį. Tai, kad šios direktyvos 20 straipsnis turi būti perkeltas į nacionalinę teisę, nesudaro pagrindo abejoti šiame straipsnyje nustatyto sankcijų proporcingumo reikalavimo besąlyginiu pobūdžiu. Tada, tam, kad pripažintų, kad Direktyvos 2014/67 20 straipsnyje nustatytas sankcijų proporcingumo reikalavimas yra pakankamai tikslus, Teisingumo Teismas konstatavo, kad šia nuostata valstybėms narėms paliktą tam tikrą diskreciją nustatyti sankcijų, taikytinų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, sistemą, riboja minėtoje nuostatoje nustatytas bendras ir nedviprasmiškai suformuluotas draudimas numatyti neproporcingas sankcijas. Taigi tokios diskrecijos egzistavimas nereikia, kad negalima atlikti šios nuostatos perkėlimo į nacionalinę teisę teisminės kontrolės.

Antra, Teisingumo Teismas nurodė, kad pagal Sąjungos teisės viršenybės principą nacionalinės valdžios institucijos įpareigojamos netaikyti nacionalinės teisės aktų, kurių tam tikros nuostatos prieštarauja Direktyvos 2014/67 20 straipsnyje numatytam sankcijų proporcingumo reikalavimui, tik tiek, kiek tai būtina siekiant skirti proporcingas sankcijas. Primindamas, kad nors nacionalinės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, yra tinkami siekiamiems teisėtiems tikslams įgyvendinti, jie viršija tai, kas būtina šiems tikslams pasiekti, dėl įvairių jiems būdingų ypatybių⁵. Vis dėlto atskirai paėmus, tokios ypatybės nebūtinai pažeidžia šį reikalavimą Taigi siekiant užtikrinti visišką Direktyvos 2014/67 20 straipsnyje nustatyto sankcijų proporcingumo reikalavimo veiksmingumą, nacionalinis teismas, nagrinėjantis skundą dėl sankcijos, tokios kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, privalo netaikyti tų nacionalinės teisės aktų nuostatų, kurios lemia neproporcingas sankcijas, kad būtų užtikrintas proporcingų, o kartu veiksmingų ir atgrasančių sankcijų skyrimas. Tai, kad paskirta sankcija bus švelnesnė už numatytąją taikytinuose nacionalinės teisės aktuose, negali būti laikoma teisinio saugumo, *nullum crimen, nulla poena sine lege* ir baudžiamojo įstatymo negaliojimo atgal principų pažeidimu, nes sankcija bus paskirta pagal šiuos teisės aktus. Be to, kadangi Direktyvos 2014/67 20 straipsnyje nustatytas proporcingumo reikalavimas reiškia sankcijų apribojimą, kurio turi laikytis visos nacionalinės institucijos, atsakingos už šio reikalavimo taikymą, kai įgyvendina savo įgaliojimus, ir kartu pagal jį šioms institucijoms leidžiama skirti skirtingas sankcijas atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, remiantis taikytiniais nacionalinės teisės aktais, toks reikalavimas negali būti laikomas pažeidžiančiu vienodo požiūrio principą.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

⁵ 2019 m. gruodžio 19 d. Nutartis *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* ([C-645/18](#), nepaskelbta Rink., EU:C:2019:1108).

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127